

Országos növényvédelmi előrejelzés a kertészeti kultúrákban 2025.06.26.

Az aszályos, meleg időjárás a kertészeti kultúrákat is megviselte. A gyakran 30 °C feletti hőmérsékletek és a száraz időszak egyetlen előnye, hogy a betegségek terjedése mérséklődött. Másrészt az érési folyamatok felgyorsulása vagy éppen a fejlődő gyümölcsök (pl.: alma) tömeges hullása is mutatja az átlagtól jelentősen eltérő időjárás negatív következményeit. Az elmúlt héten csupán helyenként, góc-szerűen kapott hazánk területe kisebb-nagyobb öntözést (10-20 mm), de ennek hasznosulása a jelenlegi helyzetben nehezen lenne mérhető. Az előrejelzések a továbbiakban is fennmaradó meleggel és szárazsággal fenyegetnek, így ha még nem tettük, még inkább fel kell készülnünk a növényvédelem mellett az abiotikus stressz faktorok kivédésére (mint pl. a vízhiány, napégés) is.

ALMA, KÖRTE

Almában az **almafa lisztharmat** terjedése minimálisra lassult, csupán néhány fiatalabb levélen jelentek meg újabb tünetek, azok is az érzékeny fajtákban. Habár a lisztharmat fertőzés akár 30-35 °C-on is bekövetkezhet, a hajtásnövekedés intenzitása a kánikulai napokkal csökken, így mérséklődik a fertőzésveszély is. A **varasodás** fertőzöttség nem változott az ültevényekben, a helyi esők és a néhány órás levélnedvességi állapot segíthetik a kórokozót a túlélésében, de ha marad a jelenlegi időjárás, a betegség nem terjed tovább.

Az **almamoly** rajzása folyamatos, de szinte mindenütt csökkenő tendenciájú. Az **almalevélnaknázómoly** 2. nemzedékének egyedei folyamatosan csapdázhatók, az előző héthez képest jelentős változás nem tapasztalható.

A gazdacserés **levéltetvek** elvándorlása folyamatos a nyári tápnövényekre, a besodródott, károsodott levelek, hajtásvégek a legtöbbször már nem rejtegetnek kártevőt.

Almában a **piros gyümölcsfa takácsatka** és a **közönséges kétfoltos takácsatka** felszaporodása intenzív! Folyamatos a tojásrakás, mozgó alakok is nagyszámban vannak ezért a védekezést ennek megfelelően tervezzük ellenük.

CSONTHÉJASOK

A cseresznye szüret a végéhez közeledik, a meggy szedése folyamatos. E kultúrákban az idei év legjelentősebb problémája a cseresznyelégység és a kártétele nyomán fellépő monília rothadás. A **cseresznyelégység** kártétele mostanra csúcsosodott ki, vált látványossá mivel a kis lárvákat (L1) nemigen észleljük a gyümölcsben, nem úgy mint a jelenleg többségben megfigyelhető L3-as lárvákat, melyek kártétele és jelenléte is szembetűnő. A cseresznyelégység rajzása még csökkenő egyedszámmal tart, a kései fajták fertőződése továbbra is lehetséges. A gyümölcsökből kifurakodó lárvák a talajba igyekeznek már bábozódni, kérdés, hogy az eső nélküli, száraz talajú (felső 2-5 cm) területeken milyen sikerrel történik mindez (1. fotó). Bízunk a jövő évi populáció csökkenésében! A megszárt vagy most már érésben előrehaladott terméseken a **monília** fertőzés emelkedett, így a fent lévő fajták mielőbbi betakarítása javasolt a lehetőségekhez mérten.

A **fekete meggy-és cseresznye levéltetű** kolóniái mostanra elnéptelenedtek, a tetvek nyári tápnövényeikre (galaj, veronika-fajok) vándoroltak. Jelenlétükre majd a ~szeptember folyamán számíthatunk újra.

A **sztigminás levéllyukacsosodás** fertőzés a száraz időjárási viszonyok miatt nem változott jelentősen. Enyhe növekedés legfeljebb őszibarackban tapasztalható, de külön beavatkozást a betegség jelenleg nem igényel.

1. fotó: A cseresznyét éppen elhagyó L3-as fokozatú cseresznyelégység lárvája

Kajszi- és őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása folyamatos, mostanra szinte mindenütt csökkenő. Míg a barackmoly népessége többnyire alacsony szintű, addig a keleti gyümölcsmoly helyenkénti góc-szerű kártétele felerősödött a hajtásokon és a gyümölcsökön is. Jelenleg az imágók mellett a lárvák is megfigyelhetők, a korábban károsított, elszáradt hajtásvégek alatt, a hajtástengely zsenge, új hajtásain érdemes keresni a lárvákat, melyek jelenlétére az ürülék szemcséik utalhatnak (2. fotó). A gyümölcsök védelme érdekében a kémiai beavatkozás indokolt!

2. fotó: Keleti gyümölcsmoly lárvája a hajtás tövében a kártételre utaló ürülék szemcséivel

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, enyhén csökkenő, ezért a védekezések elvégzése a kelő, de a gyümölcsbe még be nem furakodott lárvák ellen időszerű. Az Alföld egyes részein a szilva érése megkezdődött, ezért ott az élelmezés egészségügyi várakozási időkre is figyeljünk. Dióban a **gnomóniás betegség** a leveleken kevésbé, míg a kis növekvő

terméseken enyhén fokozódó mértékben jelentkeznek. A jelenlegi fertőzési helyzet erősödésére csapadékos körülmények között van esély, ezért a megelőző védelem indokolt a fertőzött kertekben. A meleg igényes **baktériumok** fertőzéséhez ezzel szemben kedvezőek voltak a körülmények, melynek következtében a gyümölcs tünetek felerősödtek. A kocsány felől fertőzött gyümölcsök hullása megkezdődött, gyakran a betegségre utaló külső tünetek nélkül, de azokat felvágva szembesülhetünk a megbetegedéssel (3. fotó). Az országos csapdahálózat fogásai alapján Budapest, Debrecen, Győr, Maroslele térségében megjelentek a **nyugati dióburok-fúrólégy** első egyedei. A védekezésre fel kell készülni.

3. fotó: Baktériumos fertőzés tünete a lehullott dión

SZŐLŐ

Szőlőben a száraz, meleg időjárás nem kedvezett eddig a kórokozók fertőzéséhez. A korábbi (virágzáskori) **peronoszpóra** fertőzés jelei több ültetvényben láthatóak, de újabb fertőzések nem alakultak ki sem a lombozaton, sem a fürtökön. A **lisztharmat** fellépése is mérsékelte, információk szerint legfeljebb lombon váltak láthatóvá tünetei góc-szerűen egy-egy ültetvényben. A szórványosan előforduló esők a peronoszpóra, a magas páratartalom, a remélhetőleg enyhülő meleggel a lisztharmat fertőzéséhez kedvez a következő napokban, ezért a megelőző védelem indokolt! Az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése, fejlődése folytatódott, a melegben fejlődésük felgyorsult. Többségében L2-es lárvák találhatók, de az L3-as lárvák mellett, észlelési szinten megjelentek az L4-es lárvafokozatok is. A lárvák már terjeszthetik a **szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazmát** ezért a rendszeres ellenőrzés és védelem indokolt! Megjelentek és napról-napra sokasodnak a fitoplazma tünetei az ültetvényekben. A tünetes tőkék azonnali kivágása, eltávolítása döntő fontosságú a betegség elleni védekezésben.

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.